

ชื่อวิทยานิพนธ์	ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์
ผู้เขียน	นางสาวเสาวคนธ์ อ่อนเกตุพล
สาขาวิชา	พยาบาลศาสตร์ (การพยาบาลผู้ใหญ่)
ปีการศึกษา	2549

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล การรับรู้การตีตราทางสังคม และการรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคมต่อความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ ที่คลินิกเฉพาะโรค โรงพยาบาลศูนย์และโรงพยาบาลทั่วไป 5 แห่งในภาคใต้ ระหว่างเดือน ธันวาคม 2548 ถึง เดือน มีนาคม 2549 จำนวน 207 ราย เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง ตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย มี 4 ส่วนประกอบด้วย ข้อมูลส่วนบุคคล แบบประเมินความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัส แบบสอบถามการรับรู้การตีตราทางสังคม และแบบสอบถามการรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคม ตรวจสอบความเที่ยงของเครื่องมือวิจัยโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ของแบบสอบถามการรับรู้การตีตราทางสังคม และแบบสอบถามการรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคม ได้ค่าความเที่ยง เท่ากับ 0.88 และ 0.84 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลหาค่าความถี่ ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าเฉลี่ย และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของสเปียร์แมน

ผลการวิจัยครั้งนี้ พบว่า

1. การรับรู้การตีตราทางสังคมของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{x} = 89.92$, $SD = 17.56$ ช่วงคะแนน 30-150)
2. การรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคมของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์อยู่ในระดับสูง ($\bar{x} = 144.21$, $SD = 15.54$ ช่วงคะแนน 25-175)
3. ความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ มากกว่า 95% คิดเป็นร้อยละ 65.1
4. ความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ มีความสัมพันธ์ทางบวก กับรายได้เฉลี่ยของครอบครัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .22$, $p < .01$) ส่วนระดับการศึกษา ระยะเวลาที่ทราบว่าเป็นผู้ติดเชื้อ การรับรู้การตีตราทางสังคม และการรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์ กับความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัส ยก

เว้นการรับรู้แรงสนับสนุนทางสังคมด้านความรู้สึกมีคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัสของผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r = .18, p < .05$)

ผลการศึกษานี้เป็นประโยชน์ในการวางแผนการติดตามและเพิ่มความสม่ำเสมอในการรับประทานยาต้านไวรัสมากขึ้น ในกลุ่มผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ โดยการพัฒนารูปแบบการส่งเสริมความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง และส่งเสริมรายได้ ให้แก่ผู้ติดเชื้อเอชไอวี/ผู้ป่วยเอดส์ที่รับประทานยาต้านไวรัสเอดส์

Thesis Title	Factors Relating to Adherence to Antiretroviral Treatment among People Living with HIV/AIDS
Author	Miss Saowakon Oonkatepon
Major Program	Nursing Science (Adult Nursing)
Academic Year	2006

ABSTRACT

The purpose of this descriptive research was to examine the relationship of demographic factors, social stigma and social support with adherence to antiretroviral therapy among people living with HIV/AIDS (PWAs). The 207 PWAs were purposively recruited from the counseling clinic at 5 regional and general hospitals in Southern Thailand from December 2005 to March 2006. Instruments used in the study included the demographic data questionnaire, self-reported medication adherence questionnaire, perceived social stigma questionnaire and perceived social support questionnaire. Cronbach's alpha coefficient was used to test the reliability of perceived social stigma questionnaire and perceived social support questionnaire and yielded reliability coefficients of 0.88 and 0.84 respectively. Data were analyzed using frequencies, percentage, standard deviation, mean and Spearman's rank correlation coefficient.

The results of this research revealed that:

1. PWAs reported medium level of perceived social stigma ($\bar{x} = 89.92$, SD = 17.56; theoretical range 30-150).
2. PWAs reported high level of perceived social support ($\bar{x} = 144.21$, SD = 15.54; theoretical range 25-175).
3. Approximately 65.1% of PWAs had good adherence to antiretroviral therapy ($\geq 95\%$).
4. Adherence to antiretroviral therapy among PWAs was significantly and positively correlated with average monthly family income ($r = .22$, $p < .05$) but education level, duration of knowing their HIV infection, perceived social stigma and perceived social support were not statistically significantly correlated with adherence to antiretroviral therapy, except for

perceived social support in the self-esteem dimension, which showed a statistically significant positive correlation with adherence to antiretroviral therapy ($r = .18, p < .05$).

Findings of this study are useful in planning to monitor and increase medication adherence among PWAs receiving ART. Intervention to promote self-esteem and income generation of PWAs with ART is recommended.